

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum III. Quoniam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

dos esse; quod verum est, si ita statuto, vel consuetudine receptum sit, ut videl. singulorum rationes audiantur.

Notandum secundum. Si Episcopus Patronos ad concordiam adigere non possit, neque alio modo Ecclesie sine scandalo providere, tunc ad id, tanquam extremum remedium, fugere debet, ut cessationem à divinis imperet in Ecclesia, donec minister constitutus sit. Idem habetur in c. consequente. Admonet verò Glossa finalis hic, ad hoc medium veniendum non esse, si aliter consuli possit; quare Abbas hic ita distinguit; aut est contentio inter Patronum, & Episcopum, tunc Episcopus Administratorem, seu Vicarium amovibilem ponit, donec controversia componatur *argum. c. 4 de officio ordinarij*, & tradit *Innoc. hic*; aut est contentio inter Patronos, tunc Episcopus expectare debet lapsum temporis Canonici, videlicet quatuor vel sex mensium, presentatori concessum; quo tempore elapso, Episcopus ministrum liberè instituet, *tit. c. 3* dummodo sine scandalo possit, sicuti *Gloss. finalis* notavit quòd si verò post elapsum hoc tempus ministrum institutum ab Episcopo Patronus repellat, locus erit remedio hujus Capituli, teste *Innoc. in fine Capituli*.

CAPITULUM II

Quæcunque.

PARAPHRASIS.

Si Patroni in presentatione ministri dissident, Episcopus, si aliter consulere Ecclesie non possit, tollat inde reliquias, & ostia Ecclesie claudat, ut nemo in ea celebret, donec Patroni presbyterum idoneum statuunt. Sumptum est ex *Conc. Tiburien. c. 32*, & refertur in c. si plures 36. *causâ 16. q. 7*.

Notandum unicum. Si cessatio in divinis ponenda sit ab Episcopo, & Ecclesia claudenda, prius sacra Reliquia exportari

debent; quod tamen intelligi non debet de ijs Reliquijs, quæ altari inclusa sunt, quia per talem extractionem sigillum violaretur, & altare execraretur, ut postea dicitur, idque annotavit *And. Abbas & alij hic*.

CAPITULUM III.

Quoniam.

PARAPHRASIS.

Cùm in quibusdam locis Ecclesiarum fundatores, eorumve hæredes potestate ea, in qua Ecclesia eos hæteus sustinuit, abuti soleant, quando non considerantes, quòd una Ecclesia unius esse debet Rectoris, ob dissensionem plures presentant, idcò *Alexan. III. in Conc. Lateranensi c. 17*. decernit, ut si patronorum suffragia in diversas partes, & personas divisa sint, is præficiatur, qui majoribus juvatur meritis, & plurium suffragiis; sin autem id sine scandalo fieri nequeat, Episcopus Ecclesiam ordinet, sicuti ipsi consultus videbitur, idemque faciat, si inter aliquos de Jure Patronatus quæstio orta sit, & intra 4. menses non definita.

SUMMARIUM.

1. Jus Patronatus competit Patronis Ecclesiarum ex Ecclesia concessione, & gratia.
2. Unus beneficii unus debet esse Beneficiarius.
3. Presentatus à pluribus Patronis, si idoneus sit, institui debet, modo sine scandalo fieri hoc possit.
4. Duo casus sunt, in quibus Episcopus liberam in beneficio patronato instituendi licentiam habet.

Notandum primum. Jus Patronatus competit Patronis Ecclesiarum, ex Ecclesie concessione, & quidem ex gratia, non debito. Ita sumitur ex hoc c. verbo *suffi-*

Nnn 2.

stinnit, nam jus Patronatus spirituale est, iurium autem spiritualium Laicus non est capax, nisi ex concessione, & donatione Ecclesie *c. 114. 25. de decimis*. Hinc colligit *Gloss. recepta in Clem. 2. verbo amplius, de prabendis*, quod Papa possit Patronatui Laicorum, in conferendis beneficiis derogare, licet non facile soleat, nec censetur derogare, nisi exprimat, Vide *c. cum dilectus 27. bonis*.

2 Notandum secundum. Unius beneficii unus debet esse beneficiarius, cum jus, ac titulus beneficii dividi non possit *c. majoribus 8. c. videlicet 25. de praben.*

3 Notandum tertium. Licet à pluribus Patronis presentatus (prout explicatum est *in c. 1. hoc tit*) si idoneus sit, jus acquirat ad beneficium, & ideo instituendus sit; excipitur tamen, si sine scandalo institui non possit. Ita hic, & simile quid habetur *in c. cum teneamur. 6. de praben.* ubi dicitur, si sine scandalo non possit provideri beneficium ei, cui Papa mandavit, mandatum non esse tradendum executioni; exemplum est, si Parochianis exofus sit is, qui presentatur, & ideo institutioni eius se opponant, *argum. c. ult. distin. 63.*

4 Notandum quartum. Duo casus sunt, in quibus Episcopus in beneficio patronato liberam institutionem habet. Unus est, de quo dixi *in 3. not.* Verum si in hoc ipso casu Patroni alium idoneum presentare velint, concedendum ipsis est, uti constat ex *ijs, quæ docui l. 4. tra. 2. c. 13. n. 6. & 7.* Alter, si inter Patronos quæstio de iure presentandi orta, inter 4. menses à die vacationis beneficii numerandos, non sit finita, si Patronatus Laicus est; & intra 6. menses, si Patronatus Ecclesiasticus *c. cum te 22. c. cum propter hoc tit.* Imò universim dicendum ex *c. unico §. verum hoc tit. in 6.* quod Patronus Laicus 4. tantum menses habet ad presentandum, Ecclesiasticus autem 6. menses, quibus elapsis, si nemo presentatus sit, Episcopus liberè instituere potest, ut dixi *in cit. c. 13. n. 4. & de Pralat. Ecclesiast. 9. 32.*

Quæstio est, si electio Prælati ob motam controversiam de iure eligendi, ultra 3. vel 6. menses prorrahatur, num Episcopus, ad quem pertinet electum confirmare, liberè providere Ecclesie possit, Negandum est *cum And. hic n. 7. Host. & Abbas n. 6.* quia de electione in iure expressum non est, sed potius oppositum significatum *in c. 7. de integ. restit.* neque licet extensionem hanc ob rationis similitudinem, cum dicitur ratio sit de presentatione, & electione, partim quia jus presentandi ex gratia datur est, & ideo facilius ei derogatur postulantis causâ; at verò jus electionis magis debitum *c. l. de elect. c. quanto 10. dist. 63.* finius quoque & potentius est, uti explicatur in eadem disputatione *de Pralat. 9. 21.* partim quia ex derogatione electionis magis præjudicium inferitur, si collegio, aut universitati contra ejus voluntatem obtrudatur Prælati, quem non optatum confirmat, aut oderit *c. ult. dist. 63.* quod particulum non ita cernitur in derogatione iuris presentandi, prout hic Abbas notavit *n. 6.* Quamobrem alia notari potest differentia, quod in casu motæ lris inter Patronos tempus quadrimestre, aut semestris currat etiam impedito, quamvis omnis negligentia cesserit; sed secus est de tempore electoribus constituto, quod non currit legitime impeditis, sicut explicavi *in cit. dist. 32. & docent Andr. & Abbas l. c.*

CAPITVLVM IV.

Præterea.

PARAPHRASIS.

Laici quandoque in eam audaciam demerunt, ut neglectâ Episcoporum auctoritate Clericos in Ecclesijs instituant, & removeant, possessiones quoque, & bona Ecclesiastica suo arbitrio distrahant; eos *Alex. III. in Conc. Lateran. 14.* decernit, esse excommunicandos, at verò Clericum, qui Ecclesiam à Laico sine proprii Episcopi auctoritate acceptam